

xiāng dǎng dì shí
鄉黨第十

論語
——
鄉黨第十

- kǒng zǐ yú xiāng dǎng xún xún rú yě sì bù néng yán
1. 孔子於鄉黨，恂恂如也，似不能言
- zhě qí zài zōng miào cháo tíng pián pián yán wéi jǐn
者。其在宗廟朝廷，便便言，唯謹
- ěr
爾。
- cháo yǔ xià dà fū yán kǎn kǎn rú yě yǔ shàng dà
2. 朝，與下大夫言，侃侃如也；與上大
- fū yán yín yín rú yě jūn zài cù jí rú yě yú yú
夫言，訚訚如也。君在，蹶蹶如也，與與
- rú yě
如也。
- jūn zhào shǐ bìn sè bó rú yě zú jué rú yě yī suǒ
3. 君召使擯，色勃如也，足躩如也。揖所
- yǔ lì zuǒ yòu shǒu yī qián hòu chān rú yě qū
與立，左右手，衣前後，襜如也。趨
- jìn yì rú yě bīn tuì bì fù mìng yuē bīn bú gù
進，翼如也。賓退，必復命曰：“賓不顧
- yī
矣。”
- rù gōng mén jú gōng rú yě rú bù róng lì bù zhōng
4. 入公門，鞠躬如也，如不容。立不中
- mén xíng bù lǚ yù guò wèi sè bó rú yě zú jué
門，行不履闕。過位，色勃如也，足躩
- rú yě qí yán sì bù zú zhě shè zī shēng táng jú
如也，其言似不足者。攝齊升堂，鞠

gōng rú yě bīng qì sì bù xī zhě chū jiàng yì dèng
躬如也，屏氣似不息者。出，降一等，

chēng yán sè yí yí rú yě mò jiē qū jìn yì rú
逞顏色，怡怡如也。沒階，趨進，翼如

yě fù qí wèi cù jí rú yě
也。復其位，蹶蹶如也。

- zhí guī jú gōng rú yě rú bù shēng shàng rú yī
5. 執圭，鞠躬如也，如不勝。上如揖，
- xià rú shòu bó rú zhàn sè zú sù sù rú yǒu xún
下如授，勃如戰色，足蹠蹠如有循。
- xiǎng lǐ yǒu róng sè sī dí yú yú rú yě
享禮，有容色。私覲，愉愉如也。

- jūn zǐ bù yǐ gàn zōu shì hóng zǐ bù yǐ wéi xiè fú
6. 君子不以紺緇飾，紅紫不以為褻服。
- dāng shǔ zhēn chí xī bì biǎo ér chū zhī zī yī gāo
當暑，袵絺綌，必表而出之。緇衣，羔
- qiú sù yī ní qiú huáng yī hú qiú xiè qiú cháng
裘；素衣，麕裘；黃衣，狐裘。褻裘長，
- duǎn yòu mèi bì yǒu qīn yī zhàng yì shēn yǒu bàn hú
短右袂。必有衾衣，長一身有半。狐
- hé zhī hòu yǐ jū qù sāng wú suǒ bú pèi fēi wéi
貉之厚以居。去喪，無所不佩。非帷
- cháng bì shài zhī gāo qiú xuán guān bù yǐ diào jí
裳，必殺之。羔裘玄冠不以弔。吉
- yuè bì cháo fú ér cháo
月，必朝服而朝。
- zhāi bì yǒu míng yī bù zhāi bì biàn shí jū bì
7. 齊，必有明衣，布。齊必變食，居必
- qiān zuò
遷坐。

論語
——
鄉黨第十

8. sī bú yàn jīng kuài bú yàn xì sī yì ér ài yú nǚ
食不厭精，膾不厭細。食體而餽，魚餒

ér ròu bài bù shí sè è bù shí xiù è bù shí
而肉敗，不食。色惡，不食。臭惡，不食。

shī rěn bù shí bù shí bù shí gē bú zhèng bù
失飪，不食。不時，不食。割不正，不

shí bù dé qí jiàng bù shí ròu suī duō bù shǐ shèng
食。不得其醬，不食。肉雖多，不使勝

sì qì wéi jiǔ wú liàng bù jí luàn gū jiǔ shì fū
食氣。唯酒無量，不及亂。沽酒市脯

bù shí bù chē jiāng shí bù duō shí jì yú gōng bù
不食。不撤薑食，不多食。祭於公，不

sù ròu jì ròu bù chū sān rì chū sān rì bù shí zhī
宿肉。祭肉不出三日，出三日，不食之

yī shí bù yǔ qǐn bù yán suī shū sì cài gēng
矣。食不語，寢不言。雖疏食、菜羹、

guā jì bì zhāi rú yě xí bú zhèng bú zuò
瓜，祭，必齊如也。席不正，不坐。

9. xiāng rén yǐn jiǔ zhàng zhě chū sī chū yǐ xiāng rén
鄉人飲酒，杖者出，斯出矣。鄉人

nuó cháo fú ér lì yú zuò jiē
儻，朝服而立於阼階。

10. wèn rén yú tā bāng zài bài ér sòng zhī kāng zǐ kuì
問人於他邦，再拜而送之。康子饋

yào bài ér shòu zhī yuē mǒu wèi dá bù gǎn
藥，拜而受之，曰：“丘未達，不敢

cháng
嘗。”

11. jiù fén zǐ tuì cháo yuē shāng rén hū bù wèn
廋焚，子退朝，曰：“傷人乎？”不問

mǎ
馬。

12. jūn cì shí bì zhèng xí xiān cháng zhī jūn cì
君賜食，必正席先嘗之。君賜

xīng bì shú ér jiàn zhī jūn cì shēng bì xù zhī
腥，必熟而薦之。君賜生，必畜之。

shì shí yú jūn jūn jì xiān fàn jí jūn shì zhī
侍食於君，君祭，先飯。疾，君視之，

dōng shǒu jiā cháo fú tuō shēn jūn mìng zhào bú sì
東首，加朝服，拖紳。君命召，不俟

jià xíng yǐ
駕行矣。

13. rù tài miào měi shì wèn
入大廟，每事問。

14. péng yǒu sǐ wú suǒ guī yuē yú wǒ bìn péng
朋友死，無所歸，曰：“於我殯。”朋

yǒu zhī kuì suī jū mǎ fēi jì ròu bú bài
友之饋，雖車馬，非祭肉，不拜。

15. qǐn bù shī jū bù róng jiàn zī cuī zhě suī xiá bì
寢不尸，居不容。見齊衰者，雖狎必

biàn jiàn miǎn zhě yǔ gǔ zhě suī xiè bì yǐ mào xiōng
變。見冕者與瞽者，雖褻必以貌。凶

fú zhě shì zhī shì fù bǎn zhě yǒu shèng zhuàn bì biàn
服者式之。式負版者。有盛饌，必變

sè ér zuò xùn léi fēng liè bì biàn
色而作。迅雷風烈，必變。

16. shēng jū bì zhèng lì zhí suí jū zhōng bù nèi gù
升車，必正立，執綏。車中不內顧，

bù jí yán bù qīn zhī
不疾言，不親指。

sè sī jǔ yǐ xiáng ér hòu jí yuē shān liáng cí
17. 色斯舉矣，翔而後集。曰：“山梁雌

zhì shí zāi shí zāi zǐ lù gòng zhī sān xiù ér zuò
雉，時哉時哉！”子路共之，三嗅而作。

論語——鄉黨第十